

Butlletí de SANITAT VEGETAL

núm. 2/05

Març 2005

Govern de les Illes Balears

Conselleria d'Agricultura i Pesca

Direcció General d'Agricultura

C/. Foners, núm. 10
07006 Palma de Mallorca
Tels. 971 17 61 00
<http://agriculturaipesca.caib.es>

CÍTRICS

ARANYA ROJA (*Tetranychus urticae*)

S'ha de vigilar la presència d'aquests àcars. Els tractaments es realitzaran quan s'observin formes mòbils als fruits.

Aquests àcars es desenvolupen en colònies, per tant és suficient tractar els focus observats.

Les matèries actives recomanades són:

MATÈRIA ACTIVA

Abamectina (10 d)	Hexitiazox ¹⁺³ (14 d)
Clofentezim ¹⁺² (21 d)	Oli d'estiu 4 (No té TS)
Dicofol (28 d)	Piridaben ¹ (15 d)
Fenazaquina ¹ (21 d)	Propargita ¹ (14 d)
Fenbutestan (21 d)	Tebufenpirad ¹⁺³ (7 d)

OBSERVACIONS

(Termini de seguretat, en dies)

- (1) No tractar amb fruita pendent de recol·lecció
- (2) Tractar només fins a la floració
- (3) Només controla ous i larves primers estadis
- (4) Aplicar fins el canvi de color de la fruita

PRAYS (*Prays citri*)

S'han de vigilar els primers símptomes d'atac i tractar amb alguna de les matèries actives següents:

MATÈRIA ACTIVA

<i>Bacillus thuringiensis kurstaki</i>	
Clorpirifós ¹ (21 d)	Metil clorpirifós ² (15 d)

OBSERVACIONS

(Termini de Seguretat, en dies)

- (1) Màxim una aplicació a l'any
- (2) Només per tarongers, mandariners i llimoners

PUGONS

(*Aphis gossypii*, *A. citricola*, *Toxoptera aurantii*, *Myzus persicae*)

És convenient tractar quan el percentatge de brots atacats supera el 5%. El tractament s'ha de fer dirigit al focus.

Per triar la matèria activa més adequada és convenient identificar el tipus de pugons que formen la colònia.

MATÈRIA ACTIVA

Benfuracarb ¹⁺² (60 d)	Pimetrocina (21 d)
Carbosulfan ¹⁺² (90 d)	Pirimicarb ¹⁺² (7 d)

OBSERVACIONS

(Termini de seguretat, en dies)

- (1) No tractar amb fruita pendent de recol·lecció
- (2) Tractar només fins a la floració

FRUITERS DE PINYOL I AMETLLER

SARNA / MONILIA (*Stemphylium botryosum*)

A les pereres són fonamentals els tractaments preflorals. Es recomana fer tractaments en dos moments:

- Quan comencen a engrossir les gemmes florals (1).
- Quan comencen a veure's els pètals (2).

S'han de respectar les indicacions de l'etiqueta i els moments de tractar per evitar possibles fitotoxicitats en algunes varietats.

MATÈRIA ACTIVA	
(1)	(2)
Composts de coure	Captan (7/10 d)
+ qualcun de la llista (2)	Folpet (10 d)
	Tiram (15 d)
OBSERVACIONS	
(Termini de Seguretat, en dies)	

PERDIGONADA/CRIBADO (*Coryneum beijerinckii*)

Aquest fong se desenvolupa amb alta humitat i temperatura suau, per tant serà necessari realitzar tractaments si es produeixen pluges durant la primavera.

Els tractaments només són preventius, per tant s'hauran de repetir tant de pics com siguin necessaris.

S'han de respectar les indicacions de l'etiqueta i els moments de tractar per evitar possibles fitotoxicitats en algunes varietats.

MATÈRIA ACTIVA	
Bitertanol (15 d)	Folpet + mancozeb (28 d)
Captan (7/10 d)	Mancozeb + coure (15 d)
Composts de coure (15 d)	Metiram (28 d)
Dodina (15 d)	Oli mineral + coure (15 d)
Folpet (10 d)	Tiram (15 d)
Folpet + coure ¹ (10 d)	Ziram ¹ (28 d)
OBSERVACIONS	
(Termini de seguretat, en dies)	
(1) Només ametller	

PUGONS (*Brachycaudus persicae*, *Hyalopterus pruni*, *Hyalopterus amygdali*, *Myzus persicae*, *Pterochloroides persicae*)

Si no s'ha realitzat el tractament hivernal, convé realitzar un tractament a la caiguda dels pètals, contra els pugons, sempre abans que es formin les colònies que poden deformar els fruits.

Les matèries actives més recomanades són:

MATÈRIA ACTIVA	
Alfacipermetrina (21 d)	Lambda cihalotrin (7 d)
Azadiractina (3 d)	Malatió (7 d)
Bifentrin (7 d)	Naled (10 d)
Cipermetrina (14 d)	Oli d'estiu + fenitrotió (20 d)
Cipermetrina + fenitrotió (21 d)	Tau-fluvalinat (14 d)
Deltametrina (7 d)	Zetacipermetrina (7 d)
Fenitrotió (15 d)	
OBSERVACIONS	
(Termini de seguretat, en dies)	

TRACTAMENTS PER MARÇ EN AMETLLERS

Si es tracta de varietats més sensibles que les autòctones a *Fusicocum* i *Monilia* (Masbovera, Ferragnes, Ferraduel, Glorieta), i no haguéssim realitzat tractaments d'hivern o si veiéssim indicis de les malalties, haurem de fer un tractament preventiu curatiu.

Si hem realitzat un tractament a l'hivern amb polisulfur o oli d'hivern esperarem a maig per a fer el tractament per a *Monostera* (tigre de l'ametller) juntament amb un fungicida contra aquestes malalties.

Les matèries actives més recomanades són:

MATÈRIA ACTIVA	
MONILIA	
Captan (7,10 d)	Metil tiofanat (14 d)
Ciproconazol (14 d)	Metiram (28 d)
Composts de coure (15 d)	Oli mineral (10 d)
Folpet (10,15 d)	Procimidona (5 d)
Iprodiona (14 d)	Propineb (28 d)
Mancozeb (15,28 d)	Sofre (5 d)
Maneb (28 d)	Tiram (15 d)
FUSICOCUM	
Folpet + Metil tiofanat (21 d)	
OBSERVACIONS	
(Termini de seguretat, en dies)	

FRUITERS DE LLAVOR

CLIVELLAT/MOTEADO (*Venturia pirina*)

Aquest fong infecta les flors i la fusta, produint seca de flors, momificació dels fruits posteriors i xancres a la fusta.

Ha de tractar-se en primaveres humides (pluges o cel molt ennuvolat), durant la floració, (estat fenològic F).

Les matèries actives recomanades són:

MATÈRIA ACTIVA	
Captan ¹ (7/10 d)	Carbendazima (15 d)
Iprodiona (14 d)	Tiofanat-metil (14 d)

OBSERVACIONS
(Termini de Seguretat, en dies)
(1) Segons el formulat

MOTEJAT DEL NESPRER (*Spilocaea pyracanthae*)

Aquest és el principal problema del nespri a nostra zona. Afecta a totes les parts aèries de la planta (fulles, fusta, fruits). Als fruits les taques els deprecien totalment per a la venda, i molts d'ells queden momificats a l'arbre o al sòl.

Es recomana fer tractaments preventius, sobretot després de períodes d'alta humitat a l'ambient.

CONTROL

• **Mesures culturals:** Eliminar les fonts d'innòcia (fulles caigudes, fruits momificats).

• **Tractaments preventius:** Captan, Mancozeb (T.S.: Segons formulats).

• **Tractaments curatius:** Fenarimol (T.S.: 14 dies), Dodina (T.S.: 15 dies), Ciproconazol (T.S.:14), etc.

PUGONS

(*Aphis pomi*, *Eriosoma lanigerum*, *Dysaphis plataginea*, *Dysaphis pyri*)

Es recomana el control dels pugons abans no formin les seves colònies, això sol ser abans de l'estat fenològic E2 (botó rosa). S'han d'evitar els tractaments una vegada han florit els arbres.

Les matèries actives més recomanades són:

MATÈRIA ACTIVA	
Alfacipermetrina (21 d)	Fenitrotió (15 d)
Azadiractina (3 d)	Imidacloprid (15 d)
Bifentrin (14 d)	Lambda cihalotrin (7 d)
Cipermetrina (21 d)	Malatió (7 d)
Cipermetrina + fenitrotió (21 d)	Metil clorpirifós (15 d)
Clorpirifós (21 d)	Naled (10 d)
Deltametrina (7 d)	Oli d'estiu (no té TS)
Esfenvalerat (15 d)	Oli d'estiu + fenitrotió (20 d)
Esfenvalerat + fenitrotió (15 d)	Tau-fluvalinat (14 d)
Etofenprox (14 d)	Zeta-cipermetrina (7 d)

OBSERVACIONS
(Termini de Seguretat, en dies)

CEBA I PORRO

TRIPS (*Trips tabaci*)

Si l'atac és important, les primeres fases del cultiu són les més sensibles, les picades de les larves i dels adults provoquen l'engrogiment de les fulles i la possibilitat d'assecar-se. S'aprecien plaques blanquinoses a les parts afectades a conseqüència de la seva alimentació.

Les matèries actives recomanades són:

MATÈRIA ACTIVA	
Acrinatrín (3 d)	Fenitrotió (15 d)
Azadiractina (3 d)	Malatió (7 d)
Benfuracarb (30 d)	Naled (4 d)
Carbaril (7 d)	

OBSERVACIONS
(Termini de seguretat, en dies)

LLETUGA

MÍLDIU DE LA LLETUGA (*Bremia lactucae*)

Una vegada suavitzades les temperatures hem de començar a pensar amb els problemes dels fongs, sobretot si és un període d'humitat prolongada o de condicions anticiclòniques que afavoreixin dies de temperatura suau amb absència de vent i per tant fortes rosades.

El míldiu l'hem de tractar en aparèixer els primers símptomes a les plantes.

Les matèries actives que es recomanen per aquesta malaltia en aquest cultiu són:

MATÈRIA ACTIVA	
Azoxistrobina (7 d)	Folpet + mancozeb (21 d)
Benalaxil + cimoxanil + folpet (21 d)	Mancozeb (21 d)
Benalaxil + folpet (30 d)	Mancozeb + coure (21 d)
Benalaxil+ mancozeb (15 d)	Mancozeb + metalaxil-M (14 d)
Captan (7/21 d)	Mancozeb + tiofanat-metil (14 d)
Cimoxanil + folpet (21 d)	Maneb (21 d)
Cimoxanil + folpet + foseetil-al (14 d)	Maneb + coure (21 d)
Cimoxanil + foseetil-al + mancozeb (21 d)	Maneb + tiofanat-metil (14 d)
Cimoxanil + mancozeb (21 d)	Metalaxil-M + oxiclur de coure (21 d)
Cimoxanil + sulfat cuprocàlcic (21 d)	Metiram (21 d)
Composts de coure (3 d)	Propineb (21 d)
Dimetomorf + mancozeb (7 d)	Propineb + coure (21 d)
Folpet (21 d)	Tebuconazole + Tolil fluanida (7 d)
Folpet + coure (21 d)	Tolil fluanida (7 d)
OBSERVACIONS	
(Termini de Seguretat, en dies)	

No hi ha actuació possible contra aquest efecte; en el cas que vagi augmentant com fins ara, l'únic que podem anar fent és tenir en compte la resistència a l'ozó quan triem la varietat a cultivar.

S'han de vigilar les parcel·les i no s'ha de confondre amb l'Alternaria que sí té tractament.

PATATA

CONTAMINACIÓ PER OZÓ

S'està detectant en els darrers dies nombroses parcel·les amb taques a les fulles de color marró, de diferent mida i amb distribució irregular. Afecta les fulles velles de la planta principalment i a determinades varietats més que altres (Charlotte i Maris Peer pareixen bastant sensibles).

Aquestes taques estan causades per la contaminació d'ozó de l'atmosfera. En aquesta època a la Mediterrània i per unes causes que es desconeixen es produeixen concentracions més elevades del normal d'ozó, concentracions que a causa de la contaminació atmosfèrica cada vegada són més freqüents i elevades.

OLIVERA

BROM / BARRENILLO (*Phoetribus scarabeoides*)

Amb el bon temps aquests escarabats comencen a deixar els amagatalls de l'escorça, on han passat l'hivern, per dirigir-se a la ramera de l'arbre.

Posteriorment, aquests adults realitzaran la posta a les branques de poda o a branques rompudes o debilitades que hagin quedat dins l'olivar.

Per combatre aquesta plaga, i evitar la seva posterior proliferació, es convenient deixar ara la rama sense cremar o triturar perquè ens serveixi com esquer, així hi realitzaran la posta i evitam que la facin a les rames debilitades per la neu i les gelades. Aquesta rama pot tractar-se amb algun dels insecticides de la llista. És important que dins l'abril, principis de maig a tot tardar, destruïm tota aquesta rama, i amb ella les postes que hauran fet.

MATÈRIA ACTIVA

Dimetoat¹ (60 d)

OBSERVACIONS

(Termini de Seguretat, en dies)